

Brusel 30. června 2022
(OR. en)

10877/22

FIN 737

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	30. června 2022
Příjemce:	Generální sekretariát Rady
Č. dok. Komise:	COM(2022) 315 final
Předmět:	Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě: Dlouhodobá prognóza pří toku a odtoku prostředků rozpočtu EU (2023–2027)

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2022) 315 final.

Příloha: COM(2022) 315 final

V Bruselu dne 30.6.2022
COM(2022) 315 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Dlouhodobá prognóza pří toku a odtoku prostředků rozpočtu EU (2023–2027)

{SWD(2022) 175 final}

Obsah

OBSAH	1
1. Úvod	2
2. Prognóza odtoku prostředků rozpočtu EU v období 2023–2027	2
2.1. Platby v souvislosti se závazky VFR na období 2021–2027	4
2.2. Platby na dokončení závazků z období před rokem 2021	7
2.3. Zrušené závazky	7
2.4. NextGenerationEU	8
2.5. Vývoj úrovně zbývajících závazků.....	9
3. Prognóza příjmu prostředků rozpočtu EU v období 2023–2027	10
4. Závěry.....	12
Příloha I – Výsledky prognózy*	13
Tabulka 1.1 – Dlouhodobá prognóza budoucího odtoku v letech 2023–2027 pro VFR.....	13
Tabulka 1.2 – Platby v souvislosti se závazky VFR na období 2021–2027	14
Tabulka 1.3 – Platby na dokončení závazků z období před rokem 2021	15
Tabulka 2 – Předpokládané zrušení závazků.....	16
Tabulka 3 – Dlouhodobá prognóza odtoku pro NextGenerationEU	17
Tabulka 4 – Změna celkových zbývajících závazků v období 2023–2027	17
Tabulka 5 – Dlouhodobá prognóza budoucího příjmu prostředků do rozpočtu EU v období 2023–2027	

1. Úvod

V této zprávě jsou uvedeny prognózy příjmu a odtoku prostředků rozpočtu EU v období 2023–2027ⁱ. Jedná se o druhé vydání dlouhodobé prognózy příjmů a výdajů vyplývajících z víceletého finančního rámce (VFR) na období 2021–2027ⁱⁱ a nástroje NextGenerationEU (NGEU)ⁱⁱⁱ, která aktualizuje odhady uvedené ve zprávě z června 2021^{iv}.

Prognóza zahrnuje následujících pět let v souladu s čl. 247 odst. 1 písm. c) finančního nařízení^v. Toto období se do značné míry překrývá s loňskou zprávou, která výjimečně zahrnovala sedm let od roku 2021 do roku 2027, aby poskytla ucelený přehled o očekávaných příjmech a výdajích v rámci stropů tehdy nově přijatého víceletého finančního rámce.

Spolu s odhady VFR tato predikce aktualizuje prognózy plateb na všechny programy v rámci nástroje NextGenerationEU. Tyto výdaje doplňují čerpání v rámci VFR a jsou financovány výhradně z příjmů z výpůjčních operací na kapitálových trzích.

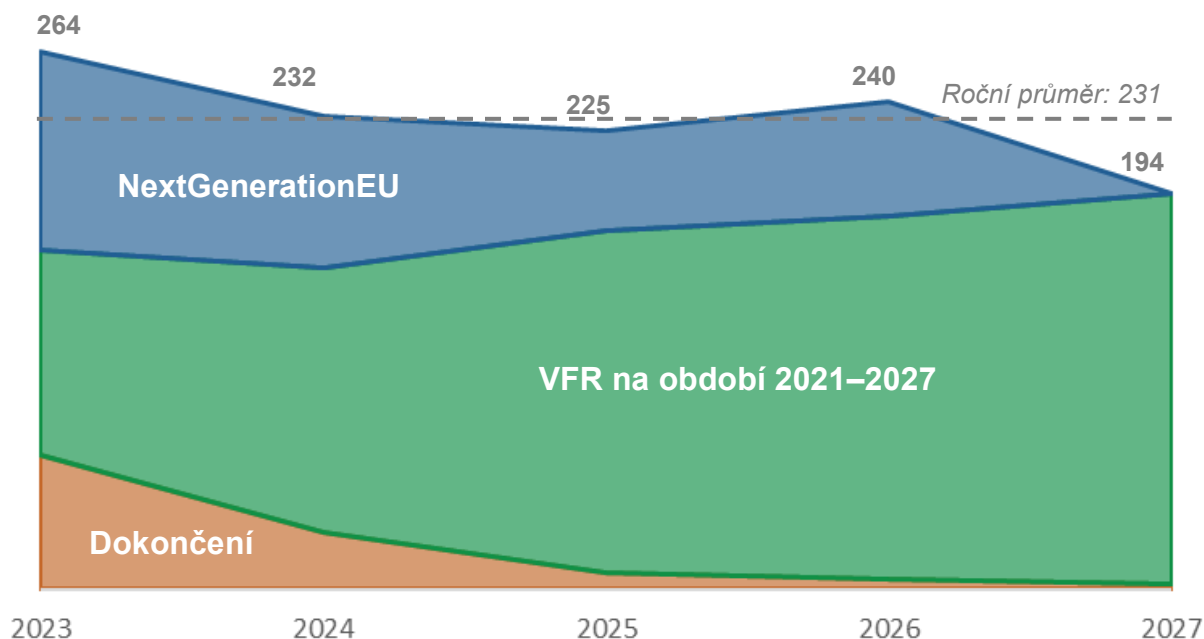
Platby z rozpočtu EU navazují na závazky. Odhady v této zprávě vycházejí ze závazků finančního plánu, který je přiložen k návrhu rozpočtu na rok 2023^{vi}. Patří mezi ně úprava^{vii} víceletého finančního rámce z důvodu pozdního přijetí pravidel a programů v rámci sdíleného řízení podle článku 7 nařízení o VFR, úpravy specifické pro určité programy podle článku 5 nařízení o VFR^{viii}, jakož i opětovné použití prostředků ze zrušených závazků podle čl. 15 odst. 3^{ix} finančního nařízení. Pokud jde o příjmy, vychází prognóza ze systému příjmů podle rozhodnutí o vlastních zdrojích^x. V prognózách příjmů je rovněž zohledněna Dohoda o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii^{xi} (dále jen „dohoda o vystoupení“).

2. Prognóza odtoku prostředků rozpočtu EU v období 2023–2027

Očekává se, že platby v následujících pěti letech VFR dosáhnou 1 156 miliard EUR, z toho 873 miliard EUR v rámci stropu plateb VFR a 278 miliard EUR na nevratnou podporu v rámci nástroje NextGenerationEU.

Prognóza zahrnuje odhady budoucích úprav specifických pro určité programy vyplývajících z článku 5 nařízení o VFR a opětovného použití prostředků ze zrušených závazků podle čl. 15 odst. 3 finančního nařízení, které budou přiděleny v letech 2024–2027. Očekává se, že úpravy specifické pro určité programy povedou k automatické úpravě stropů VFR pro závazky a platby směrem nahoru ve výši 9,4 miliardy EUR (vedle úprav pro roky 2022 a 2023 v celkové výši 3,3 miliardy EUR)^{xii}. Přesná roční úprava bude záviset na příjmech z pokut za porušení pravidel hospodářské soutěže v předchozím roce a do roku 2027 dosáhne celkové výše 11 miliard EUR (v cenách roku 2018).

Graf 1 – Předpokládané platby podle kategorií (v miliardách EUR)

Předpokládané platby z rozpočtu EU nejsou v referenčním období rozloženy rovnoměrně. Závisí na očekávaném vývoji: 1) postupného zavádění plateb na nové programy VFR (66 % celkových plateb); 2) tempa čerpání v rámci nástroje NextGenerationEU (24 % plateb) a 3) dokončení závazků z období 2014–2020 a dřívějších období (10 % plateb). Odhadovaný roční průměr odtoku prostředků činí 231 miliard EUR, přičemž 56 miliard EUR má být financováno půjčkami na kapitálových trzích na programy nástroje NextGenerationEU.

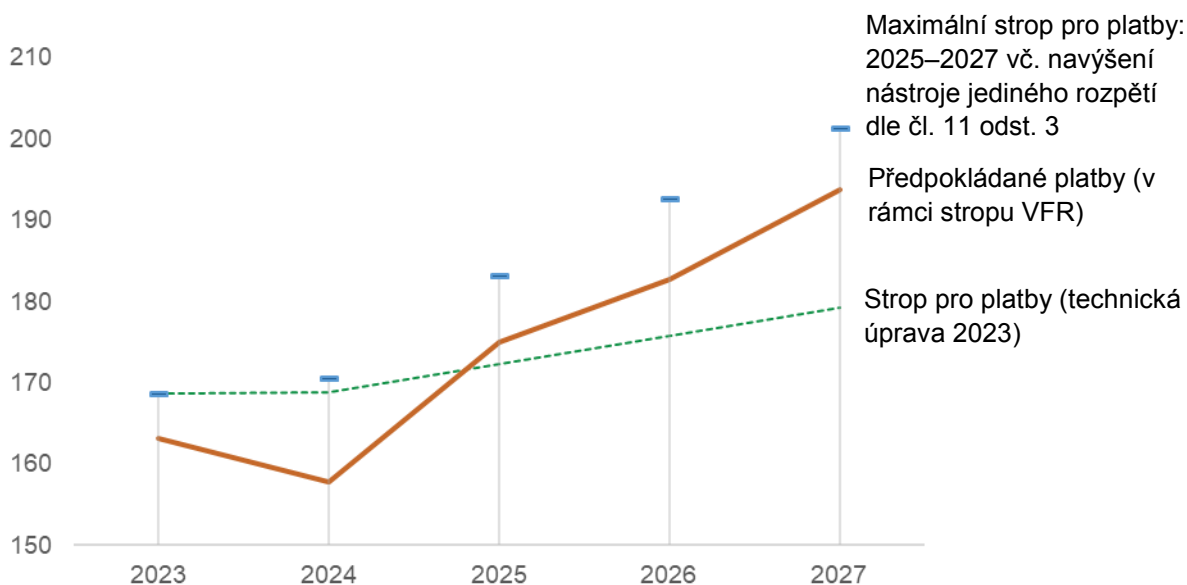
Očekává se, že po dosažení vrcholu v roce 2023 budou platby v daném období postupně klesat, což je do značné míry způsobeno předstunutým financováním nástroje NextGenerationEU. Dočasný nárůst odtoku prostředků se očekává v roce 2026, kdy budou muset být dokončeny všechny závěrečné platby v rámci nástroje NextGenerationEU. Od roku 2027 zahrnuje prognóza téměř výhradně platby v rámci programů VFR na období 2021–2027.

Pokud jde o výdaje v rámci současného VFR a dokončení předchozích VFR, předpokládané platby činí v průměru 175 miliard EUR, přičemž v letech 2023–2024 se pohybují pod průměrem a v letech 2026–2027 nad ním. Rozdíl mezi rokem s nejvyššími platbami (2027) a rokem s nejnižšími platbami (2024) činí zhruba 36 miliard EUR. Tento vzorec byl pozorován i v předchozích víceletých finančních rámcích v důsledku postupného ukončování závěrečných plateb předchozích finančních rámců a toho, že nové výdajové programy dosahují skutečně plné funkčnosti až v druhé polovině příslušného víceletého finančního rámce.

Předpokládané rozpětí pod stropem plateb VFR činí 5,5 miliardy EUR v roce 2023 a 11 miliard EUR v roce 2024. Pro období 2025–2027 se roční rozpětí může jevit v porovnání se současnými stropy plateb jako záporné, přičemž pro tyto tři roky dohromady prognóza překračuje strop o 24,6 miliardy EUR. Tyto odchylky v jednotlivých letech jsou jednoduše důsledkem toho, že strop plateb je v reálném vyjádření stanoven na stabilní úrovni, zatímco se očekává, že čerpání bude mít proměnlivý průběh. Podle mechanismu automatické úpravy podle čl. 11 odst. 1 písm. b) nařízení o VFR se o částky nevyčerpané v daném roce zvýší stropy pro budoucí roky. Očekávaná kladná rozpětí před rokem 2025 proto zvýší stropy v letech 2025–2027 (v rámci limitů stanovených v čl. 11 odst. 3 nařízení o VFR). Vzhledem k této úpravě a budoucí úpravě specifické pro určité programy podle článku 5 nařízení o VFR (která zvýší stropy plateb o další 9,4 miliardy

EUR) je současná prognóza plateb pro poslední tři roky VFR v souladu s celkovým stropem plateb VFR na období 2021–2027.

Graf 2 – Předpokládané platby v porovnání se stropem plateb VFR (v miliardách EUR)

2.1. Platby v souvislosti se závazky VFR na období 2021–2027

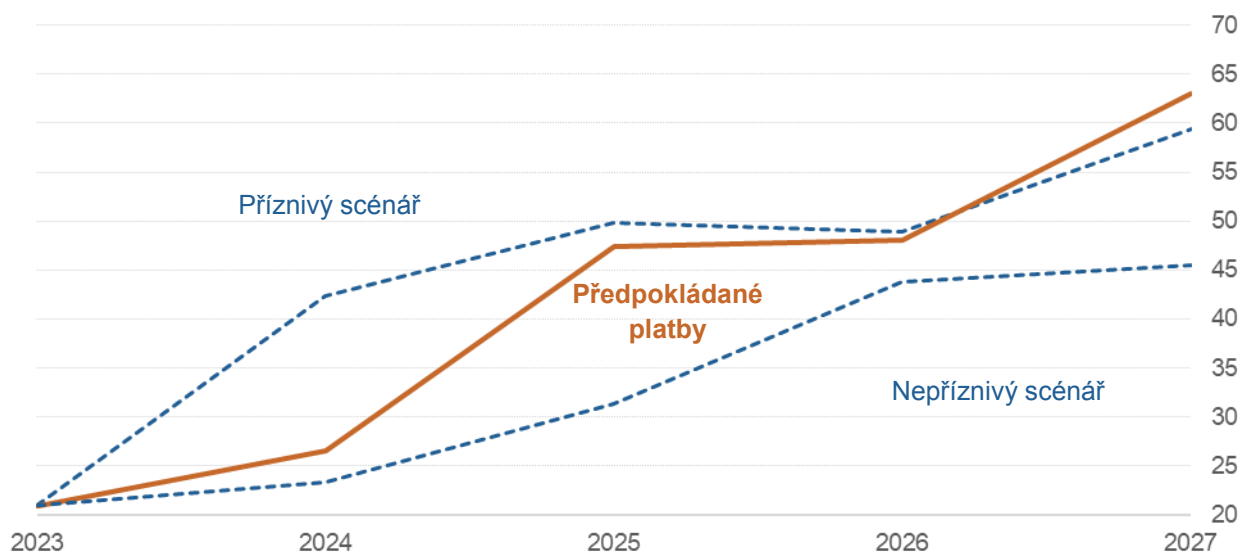
Na politiku soudržnosti a společnou zemědělskou politiku (SZP) připadá více než polovina odhadovaných plateb z VFR na období 2021–2027. Dlouhodobá prognóza se proto do značné míry odvíjí od předpokládaného plnění rozpočtu v rámci těchto dvou politik.

Okruh 2a – Politika soudržnosti

Předpokládané platby v letech 2023–2027 v rámci nového programu politiky soudržnosti činí 177 miliard EUR, což je přibližně o 8 miliard EUR méně než v loňské prognóze. Platby ve zbývajícím období platnosti víceletého finančního rámce budou ovlivněny výraznějším zpožděním^{xiii} při zahájení programového období 2021–2027. V roce 2021 nebyl přijat žádný národní program, přičemž se očekává, že všechny budou schváleny do konce roku 2022. V důsledku pandemie COVID-19 a potřeby začlenit iniciativy na podporu oživení do legislativního balíčku projednávaného v průběhu roku 2020 došlo k pozdějšímu přijetí příslušných právních aktů, což do značné míry vysvětluje zjištěná prodloužení. Kromě toho mohlo hrát roli i to, že se vnitrostátní orgány soustředily na provádění nástroje NextGenerationEU. Technickým předpokladem této prognózy je, že od roku 2024 začnou členské státy částečně vyrovnávat zpoždění nabraná v letech 2021–2023 a v posledních letech VFR dosáhnou rychlosti čerpání srovnatelné s obdobím 2014–2020. Tento předpoklad je učiněn v kontextu zvýšené nejistoty způsobené současnou geopolitickou a hospodářskou nestabilitou, jakož i absencí relevantního historického měřítka pro realizaci projektů v dlouhodobém horizontu.

Tuto prognózu provázejí rizika lepšího i horšího vývoje. Členské státy mohou od roku 2023 vynaložit zvýšené úsilí na urychlení čerpání, a rychlosti čerpání zaznamenané u předchozího programového období by tak mohlo být dosaženo dříve. Platby se mohou zrychlit také v souvislosti s iniciativou REPowerEU^{xiv}, v jejímž rámci Komise navrhuje, aby členské státy měly možnost převést až 12,5 % svých přidělených prostředků na soudržnost do Nástroje pro oživení a odolnost (což není v prognóze zohledněno), a to tak, že se naváže na již dostupnou možnost převodu ve výši 5 %, kterou doplní možnost převodu dalších 7,5 % pouze pro cíle REPowerEU. Pokud naopak členské státy další úsilí nevyvinou, bude jednorozhodné zpoždění přetrvávat. To by následně vedlo ke zpoždění plateb a potenciálně k bezprecedentně vysoké úrovni zrušených závazků v důsledku souvisejících pravidel N+3.

Graf 3 – Předpokládané platby pro okruh 2a (závazky z VFR na období 2021–2027) a příznivý a nepříznivý scénář (v miliardách EUR)

Okruh 3 – Společná zemědělská politika (SZP)

Předpokládané platby pro I. pilíř SZP ve výši 208 miliard EUR na období 2023–2027 odrážejí nejnovější finanční plán a převody členských států mezi oběma pilíři SZP.

Na rozdíl od politiky soudržnosti se v provádění II. pilíře – Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) – neočekávají žádná zpoždění díky dvouletým přechodným ustanovením, která prodloužila programy na období 2014–2020 až do roku 2022. Vzhledem k tomu, že všechny členské státy předložily své strategické plány pro novou SZP, očekává se, že účinné provádění programů na období 2023–2027 bude zahájeno již v roce 2023, tedy o rok dříve, než se předpokládalo ve zprávě o prognóze z června 2021.

Prognóza plateb z VFR na období 2021–2027 zahrnuje také platby související s posledními dvěma tranšemi (2021 a 2022) předchozího programování. Očekává se, že budou pokryty platbami do roku 2026 (viz bod 2.2. Platby v souvislosti se závazky z období před rokem 2021).

Vzhledem k tomu, že programy EZFRV na období 2014–2022 probíhají podle plánu a nové plány SZP jsou již ve fázi schvalování, očekává se, že provádění EZFRV bude probíhat plynule. V období 2024–2027 se však očekávají určité roční odchylky, přičemž v roce 2026 dojde ke zvýšené koncentraci plateb vlivem toho, že se budou překrývat dokončované předchozí programy (podle pravidla zrušení závazků N+3) a zároveň se budou rychleji zavádět nové programy (podle pravidla zrušení závazků N+2). Kromě toho mohou být platby z EZFRV urychleny v souvislosti s iniciativou REPowerEU, podobně jako je tomu u fondů politiky soudržnosti (viz bod výše).

Jiné programy a okruhy

Ve všech ostatních okruzích dochází v průběhu pětiletého období k nárůstu předpokládaných plateb, což je důsledkem kombinace několika faktorů:

- Nové iniciativy, jako je Program Unie pro bezpečnou konektivitu^{xv} a evropský akt o čipech^{xvi}, budou platby předsunovat, a to zejména v rámci okruhu 1.

- V souvislosti s nejnovějšími geopolitickými výzvami se předpokládá urychlení plateb programů v rámci okruhu 4 – Migrace a správa hranic, okruhu 5 – Bezpečnost a obrana a okruhu 6 – Sousedství a svět.
- Opožděné zahájení některých programů v roce 2021 povede v pozdějších letech k přerozdělení plateb. Podstatnější změna oproti loňské prognóze se týká rezervy na vyrovnání se s důsledky brexitu, u níž přijatý právní akt^{xvii} stanoví rovnoměrnější rozložení plateb v jednotlivých letech oproti návrhu Komise na velkou platbu předběžného financování, který byl základem loňské prognózy.

2.2. Platby na dokončení závazků z období před rokem 2021

Prognóza týkající se plateb na dokončení závazků z období před rokem 2021 (zbývající závazky – RAL z franc. *reste à liquider*) je aktualizována tak, aby zohledňovala platby provedené v roce 2021 i platby plánované v rozpočtu na rok 2022. Prognóza ve výši 110 miliard EUR na příštích pět let se, až na určité meziroční rozdíly, do značné míry shoduje s loňskou prognózou.

Okruh 2a – Politika soudržnosti

Většina plateb vztahujících se k závazkům z období před rokem 2021 (58 %) se týká předchozího programového období fondů politiky soudržnosti, které nyní běží plným tempem. Odhady plateb vycházejí z nejnovější prognózy členských států (leden 2022) a z aktuálních informací o provádění v praxi. Díky Akci v rámci politiky soudržnosti na podporu uprchlíků v Evropě (CARE), kterou Komise předložila dne 8. března 2022^{xviii}, budou členské státy v rámci období 2014–2020 moci urychlit čerpání všech neprogramovaných finančních prostředků a předsunout platby do let 2022 a 2023. Ve srovnání s loňskou zprávou to znamená snížení prognózy plateb pro rok 2024.

Poslední účetní rok pro evropské strukturální a investiční (ESI) fondy končí v červnu 2024, ale většina plateb se předpokládá do konce roku 2023. Pokud jde o ukončení, vzhledem k míře zadržení a zúčtování předběžného financování se očekává, že platby budou po roce 2024 omezené.

Okruh 3 – Společná zemědělská politika

Očekávané dokončení operačních programů na období 2014–2022 je do značné míry v souladu s loňskou prognózou. Zahrnuje však nový prvek, kterým je dopad nedávno navržených^{xix} jednorázových plateb zemědělcům a malým a středním podnikům v potravinářském odvětví. V důsledku toho se platby z let 2024–2025 předsunou o 450 milionů EUR na rok 2023.

Jiné programy a okruhy

Převážná většina (84 %) neuhrazených plateb v rámci zbývajících částí rozpočtu je téměř rovnoměrně rozdělena mezi okruh 1 – Jednotný trh, inovace a digitální agenda a okruh 6 – Sousedství a svět. Zatímco dokončení činností v rámci okruhu 1 se nyní očekává dříve než v předchozích odhadech, u projektů v rámci okruhu 6 jsou očekávání oproti dřívějším odhadům posunuta více k období 2025–2026.

2.3. Zrušené závazky

Předpokládaná celková výše zrušených závazků v období 2023–2027 činí 7,6 miliardy EUR, což je oproti loňské prognóze (8,4 miliardy EUR) mírné snížení. Došlo však k několika významným změnám.

Okruh 2a – Politika soudržnosti

V souvislosti s dokončením předchozích programů v rámci fondů ESI došlo ke značnému snížení zrušených závazků, a to z 3,7 miliardy EUR na 0,4 miliardy EUR. Důvodem je 100% míra spolufinancování pro účetní období 2021–2022 v rámci iniciativy CARE, která povzbudí plné čerpání a minimalizuje riziko rušení závazků během procesu uzavírání programů.

V nových programech soudržnosti existuje určité omezené riziko rušení závazků počínaje rokem 2026 na základě stejných technických předpokladů použitých pro odhady plateb. V pátém roce nového programového období se uplatní cíle pro zrušení závazků na roky 2022 a 2023, nicméně míra předkládaných žádostí o platby bude v důsledku zpoždění na začátku programů stále zaostávat za historickým tempem. Při dostatečném urychlení provádění by se riziko rušení závazků mohlo v roce 2024 snížit. Pokud však ke zrychlení nedojde a rychlost čerpání zůstane na úrovni předchozího období 2014–2020 (včetně ročního zpoždění), riziko zrušení závazků se exponenciálně zvýší. V tomto krajním scénáři, který nepočítá s tím, že by se podařilo zpoždění v zahájení programování výrazně dohnat, by mohla být velká část přeprogramované tranše na rok 2021 fakticky ztracena.

Okruh 3 – Společná zemědělská politika

Téměř dvě třetiny zrušených závazků předpokládaných v rámci okruhu 3 VFR se týkají EZFRV. Prognóza ukončení programů EZFRV na období 2014–2022 nadále vychází z předpokladu, že ve srovnání s obdobím 2007–2013 dojde ke zlepšení. Vzhledem k dopadům nových paušálních plateb pro zemědělce a malé a střední podniky v potravinářském odvětví je celkový výsledek nižší než prognóza z roku 2021. Předpokládá se, že zrušení závazků z EZFRV na období 2014–2022 se uskuteční kolem roku 2026 během procesu ukončování. Zrušení závazků vůči strategickým plánům SZP na období 2023–2027 se neočekává dříve než v době jejich ukončování (tj. k období 2029–2030), a tato zpráva se jimi nezabývá.

Jiné programy a okruhy

U programů centrálně řízených Komisí vychází prognóza zrušených závazků z nejnovějších informací na úrovni projektů. Novým prvkem je prognóza zrušených závazků u nových programů VFR, která vychází z historické míry zrušených závazků u příslušných předchozích programů. Rušení závazků se předpokládá pro celé období, na které se tato zpráva vztahuje. Přesný rok zrušení závazku závisí na procesu ukončování jednotlivých projektů a akcí a nelze jej přesně předpovědět.

2.4. NextGenerationEU

NextGenerationEU je dočasný nouzový nástroj pro opatření v oblasti řešení krizí, oživení a odolnosti. Nevratná část nástroje NextGenerationEU představuje vnější účelově vázané příjmy a slouží k rychlé podpoře reformních priorit a k posílení řady klíčových programů pro oživení. V zájmu transparentní prezentace dopadu nástroje NextGenerationEU jsou odhady očekávaného plnění vnějších účelově vázaných příjmů vypracovány pro každý program zvlášť (viz tabulka 3). Prognóza je stanovena na základě ročních splátek závazků uvedených ve finančním plánu, který je přiložen k návrhu rozpočtu na rok 2023.

Ústředním prvkem nástroje NextGenerationEU je **Nástroj pro oživení a odolnost**, na který připadá 80 % nevratných prostředků^{xx}. Odtok z nástroje NextGenerationEU je proto do značné míry určován tempem vyplácení prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost. Nástroj vstoupil do prováděcí fáze a postupuje rychle podle harmonogramu reforem a investic stanoveného členskými státy. Do konce května 2022 oficiálně předložilo své plány pro oživení a odolnost 26 členských států^{xxi}. Komise poskytla platbu

předběžného financování ve výši až 13 % finančního příspěvku 21 členským státům, které o ni požádaly. V souladu s nařízením o Nástroji pro oživení a odolnost nelze žádnému členskému státu (po 31. prosinci 2021) vyplatit žádnou další platbu předběžného financování. Vyplácení prostředků následuje po kladném posouzení žádostí o platbu, které lze v rámci Nástroje pro oživení a odolnost předkládat až dvakrát ročně po dosažení milníků a cílů stanovených v prováděcích rozhodnutích Rady přijatých podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Prognóza plateb na období 2023–2027 vychází z přijatých plánů, jak je posoudila Komise, z údajů vykázaných členskými státy v rámci jejich oznamovací povinnosti a z vývoje při provádění nástroje do poloviny května 2022.

Druhým největším nástrojem NextGenerationEU je **REACT-EU**, který představuje 12 % nevratné podpory. Tvoří most mezi programovými obdobími 2014–2020 a 2021–2027 pro politiku soudržnosti a rozděljuje dodatečné zdroje v letech 2021 a 2022 prostřednictvím některých stávajících fondů politiky soudržnosti. Závazky v rámci programu REACT-EU se uskutečňují po dobu dvou let (2021–2022). Průběžné a závěrečné platby jsou soustředěny do období 2022–2024 v souladu s cíli REACT-EU urychlit realizaci pomocí využití stávajících programů a zajištění plné flexibility pravidel provádění. V porovnání s loňskou prognózou se platby ještě výrazněji předsunuly, neboť členské státy mohou využít financování v rámci nástroje REACT-EU k řešení aktuálních toků lidí prchajících z Ukrajiny v důsledku ruské invaze. Aby bylo možné urychlit vyplácení zbývajících finančních prostředků, byly právní předpisy změněny tak, aby umožňovaly^{xxii} zvýšení plateb předběžného financování a zjednodušené metody vykazování nákladů. Část závěrečných plateb v omezeném rozsahu se předpokládá do konce roku 2025.

Dalších pět programů^{xxiii} podporovaných prostřednictvím nástroje NextGenerationEU využívá zbývajících 8 % prostředků určených na nevratnou podporu. Prognóza plateb zohledňuje zkušenosti s předchozími programy, přičemž bere v úvahu kratší cyklus závazků a zaměření na okamžité potřeby oživení. **Fond pro spravedlivou transformaci**, který je zcela nový, je ovlivněn zpožděním při přijímání VFR a právních předpisů pro jednotlivé programy. Přijetí většiny programů členských států se očekává koncem roku 2022 a předpokládá se, že téměř veškerá čerpání budou probíhat v letech 2023–2026. U nástroje **InvestEU** prognóza odráží očekávaný harmonogram poskytování rozpočtové záruky, jakož i prognózu plateb pro Poradenské centrum InvestEU a Portál InvestEU.

Prognóza předpokládá, že všechny zdroje z nástroje NextGenerationEU na provozní činnosti budou přiděleny na závazky do konce roku 2023 a pokryty platbami do konce roku 2026, což jsou lhůty stanovené platnými právními předpisy. Z tohoto důvodu se nepředpokládá žádné zrušení závazků.

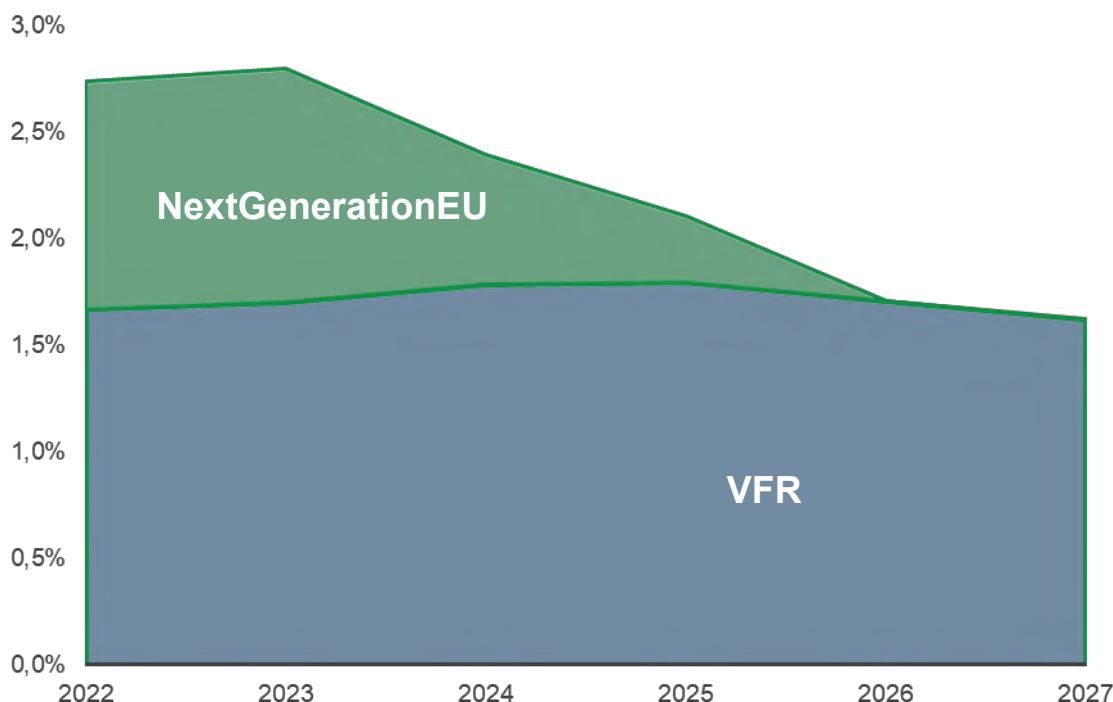
2.5. Vývoj úrovně zbývajících závazků

V období 2021–2027 mají RAL dosáhnout historického vrcholu na konci roku 2023, kdy mohou přesáhnout úroveň 458 miliard EUR. Jedná se o dočasný efekt daný prováděním nástroje NextGenerationEU. Počínaje rokem 2024 budou RAL spojené s tímto nástrojem postupně vypořádávány až do konce roku 2026, kdy budou muset být platby na závazky v rámci tohoto nástroje dokončeny.

Pokud se zohlední pouze RAL vyplývající z VFR na období 2021–2027 a jeho předchůdců, lze na konci roku 2027 v porovnání s počátkem referenčního období kumulativně očekávat nominální nárůst o přibližně 55 miliard EUR (+21 %). Tato změna v prognóze RAL je srovnatelná s výší roční tranše závazků v politice soudržnosti. Vzhledem k tomu, že soudržnost má na celkovém objemu RAL největší podíl, je pro jeho vývoj obzvláště důležitá. Dohoda o zachování pravidla zrušení závazků N+3 v kombinaci se zpožděním v novém procesu programování vede k odložení plateb na konec VFR a do dalších let (viz bod 2.1). To také vede k určitému nadhodnocení nárůstu RAL, protože je zde zachycena změna mezi rokem s nízkými RAL (na konci roku 2022 bude vyplacena velká část akcí na dokončení, ale většina nových závazků pro politiku soudržnosti ještě nebude přijata) a rokem s nejvyššími RAL (na konci roku 2027 budou přijaty všechny závazky pro politiku soudržnosti, ale více než polovina plateb bude provedena až v následujících letech).

Při porovnání s velikostí hospodářství EU se RAL ve skutečnosti snižují. Očekává se, že od začátku roku 2023 do konce roku 2027 se RAL (bez NextGenerationEU) sníží z úrovně 1,7 % na 1,6 % hrubého národního důchodu EU. Z toho vyplývá, že nominální růst RAL je do značné míry převážen nominálním růstem ekonomiky EU.

Graf 4 – Vývoj úrovně zbývajících závazků (RAL) v období 2023–2027, měřeno v procentech hrubého národního důchodu Unie

3. Prognóza přítoku prostředků rozpočtu EU v období 2023–2027

Rozpočet EU je financován z vlastních zdrojů a z ostatních příjmů. Kromě toho je Unie oprávněna půjčovat si finanční prostředky na financování nástroje NextGenerationEU. Komise mobilizuje tyto prostředky prostřednictvím operací na mezinárodních kapitálových trzích v souladu s potřebami financování výdajových programů nástroje NextGenerationEU (viz bod 2.4). Za tímto účelem se Komise řídí strategií diverzifikovaného financování^{xiv} a v rámci této strategie zveřejňuje roční rozhodnutí o výpůjčkách a půlroční plány financování. Tato prognóza se zaměřuje na příjmy nezbytné k financování rozpočtových výdajů v rámci VFR.

Celková výše vlastních zdrojů potřebná na financování rozpočtu se určí jako rozdíl celkových výdajů a ostatních příjmů. Prognóza příjmů rozpočtu EU na období 2023–2027 tedy vychází ze zásady, že výdaje musí být vyrovnány s příjmy; celkové příjmy se proto rovnají celkovým výdajům.

Od roku 2021 Spojené království v souladu s částí V dohody o vystoupení přispívá do rozpočtu EU na zbývajících závazky z předchozích víceletých finančních rámců. Patří mezi ně RAL ke konci roku 2020, jakož i důchody a další závazky stanovené ve finančním vypořádání. Příspěvek Spojeného království představuje

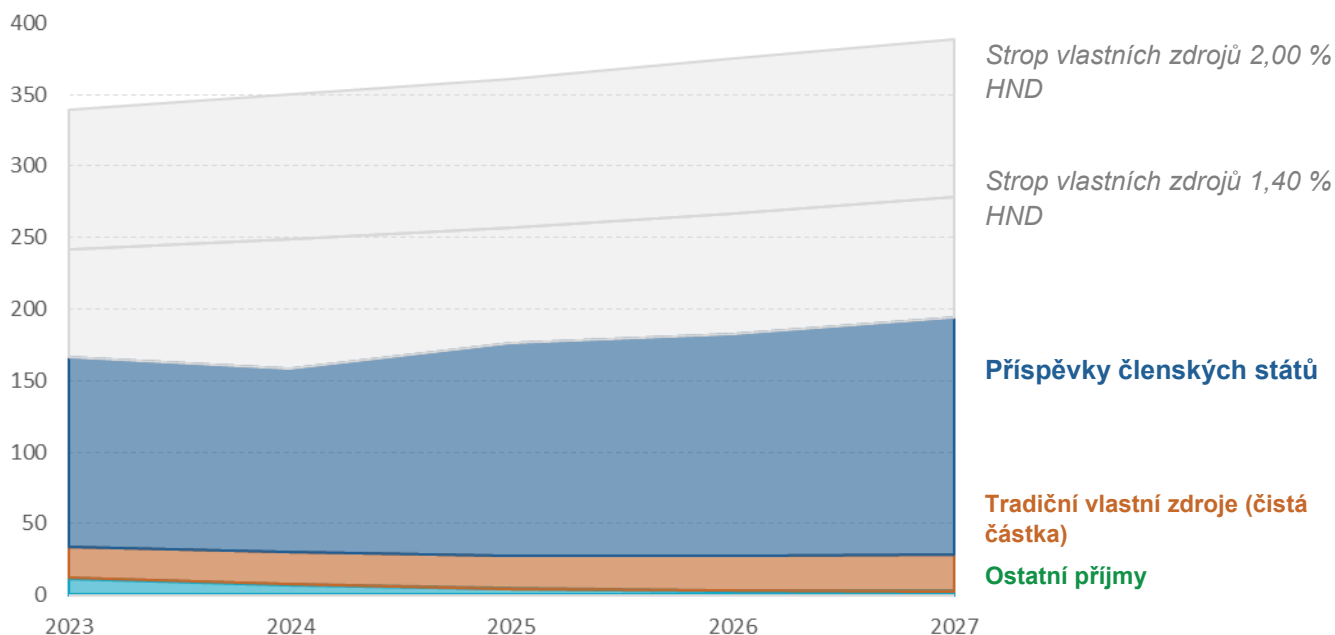
„ostatní příjmy“ rozpočtu EU a není součástí vlastních zdrojů Unie. Bude postupně ukončován s tím, jak budou vypořádávány zbývající závazky.

Předpokládá se, že ostatní různé prvky, které nejsou součástí vlastních zdrojů Unie, zůstanou nominálně stejné na úrovni návrhu rozpočtu na rok 2023.

Většinu příjmů potřebných k vyrovnaní rozpočtových výdajů představují zbývající finanční prostředky – příspěvky členských států a cla. Prognóza příjmů vychází z parametrů rozhodnutí o vlastních zdrojích z roku 2020, které zavedlo nový vlastní zdroj z nerecyklovaných plastových obalových odpadů. Prognózy dále zahrnují zdokonalený vlastní zdroj z daně z přidané hodnoty a vyšší míru částek, které si členské státy ponechávají z cla na pokrytí svých nákladů na výběr. Nezohledňují návrhy Komise týkající se nových vlastních zdrojů ze dne 22. prosince 2021^{xxv}. To platí i pro budoucí návrhy, které se Komise zavázala předložit v souladu s interinstitucionální dohodou^{xxvi}.

Pro období 2023–2027 se předpokládá, že příspěvky členských států budou v průměru činit 146 miliard EUR ročně, tj. 0,8 % hrubého národního důchodu EU. Vývoj příspěvků členských států v období prognózy určuje především cyklus výdajů a postupné ukončování příspěvku Spojeného království. Od roku 2025 se vzhledem k rostoucím výdajům vyplývajícím z nových programů, které začnou plně fungovat, a postupnému ukončování příspěvku Spojeného království na RAL budou příspěvky členských států až do roku 2027 setrvale zvyšovat.

Graf 5 – Předpokládané příjmy pro financování VFR na období 2023–2027 (v miliardách EUR)

Celková výše vlastních zdrojů vybraných Uní nesmí v žádném daném roce překročit strop vlastních zdrojů stanovený v rozhodnutí o vlastních zdrojích^{xxvii} ve výši 1,40 % hrubého národního důchodu členských států EU, s dodatečným dočasným zvýšením o 0,6 % HND EU na pokrytí všech závazků Unie z výpůjček na kapitálových trzích na financování nástroje NextGenerationEU. Ačkoli se předpokládá, že vlastní zdroje budou až do roku 2027 setrvale růst, disponibilní rozpětí v rámci stropu vlastních zdrojů (tzv. manévrovací prostor) by mělo zůstat do značné míry stabilní, neboť se očekává, že hrubý národní důchod Unie se bude během referenčního období postupně zvyšovat^{xxviii}. Manévrovací prostor činí za dané období v průměru 187 miliard EUR, z čehož 104 miliard EUR připadá na navýšení v rámci nástroje NextGenerationEU.

Z rozpočtu EU jsou od zahájení výpůjček v roce 2021 hrazeny úroky z vypůjčených prostředků, které byly přiděleny na nevratnou podporu v rámci nástroje NextGenerationEU. Vlastní zdroje potřebné k financování

těchto nákladů jsou započítány do dočasného zvýšení stropu vlastních zdrojů o 0,6 % HND EU. V letech 2021–2027 je na financování nákladů na nástroj NextGenerationEU plánováno celkem 14,7 miliardy EUR^{xxix}. Plánované náklady mají profil s důrazem na závěr období, což odráží postupné provádění výpůjček. Současně však vzhledem k rychlému a výraznému nárůstu úrokových sazeb na finančních trzích od prosince 2021 panují v souvislosti s náklady na financování tohoto nástroje nejistoty.

4. Závěry

Tato prognóza je vypracována v kontextu vysoké nejistoty vyplývající z války na Ukrajině. Navrhované iniciativy na podporu členských států a konkrétních odvětví povzbuzují plné čerpání a urychlení plateb pro probíhající programy. Díky vnějším finančním nástrojům je Ukrajině a sousedním partnerským zemím k dispozici více finančních prostředků. Do budoucna se očekává, že požadavky zůstanou vysoké, což znamená zvýšené čerpání prostředků z příslušných rozpočtových nástrojů EU, jak je uvedeno v prognóze.

Strop plateb VFR je i nadále dostačující k pokrytí předpokládaných plateb v každém z příštích pěti roků díky mechanismům automatické úpravy VFR, zejména pak díky možnosti převést nevyužité částky ke konci období, kdy budou potřeby kulminovat. Čistá výše rozpětí v období 2023–2027 však činí zhruba 1,3 miliardy EUR. Jeho výši bude třeba v budoucnu pečlivě sledovat, zejména za účelem měření možných účinků nových politických iniciativ nebo dalšího zrychlení plateb na probíhající programy.

Dokončování probíhajících programů sice pokročilo, ale pozdní přijetí legislativního balíčku VFR na období 2021–2027 v důsledku pandemie COVID-19 způsobilo větší zpoždění na začátku VFR a vyšší rizika zrušení závazků, než se původně u většiny nových programů ve sdíleném řízení předpokládalo. Z tohoto důvodu se potřeby plateb odkládají na zbývající období platnosti VFR. Dalším dopadem je vyšší riziko skutečné ztráty finančních prostředků v pozdějších letech programového období v důsledku automatického zrušení závazků, pokud členské státy ne vynaloží úsilí na dohnání počátečních zpoždění, a to již od prvních let skutečného provádění.

Díky podpoře investic a reforem v rámci nástroje NextGenerationEU bude rozpočet EU i v příštích letech, kdy skončí předchozí programy VFR a než nové programy dosáhnou plného tempa, **ústředním bodem evropského hospodářského oživení po pandemii COVID-19.** Nutnost využít finanční prostředky z fondů nástroje NextGenerationEU před vypršením lhůty pro jejich čerpání v roce 2026 může ovlivnit schopnost členských států vyvinout další úsilí k urychlení zahájení nového programového období pro fondy ve sdíleném řízení v rámci VFR.

Nástroj NextGenerationEU bude mít rovněž dočasný vliv na úroveň zbývajících závazků EU, která dosáhne vrcholu na konci roku 2023 a do konce roku 2027 se postupně vrátí na úroveň srovnatelnou s počátkem období VFR. Zatímco na konci VFR se RAL ve srovnání s rokem 2023 nominálně zvýší, měřeno podílem na hrubém národním důchodu EU se RAL sníží, což svědčí o tom, že nominální růst ekonomiky EU převáží nad kumulací zbývajících závazků z rozpočtu EU.

Předpokládané příjmy (převážně vlastní zdroje EU) potřebné k financování rozpočtu budou postupně růst v souladu s výdaji VFR. Velikost disponibilního rozpětí v rámci stropu vlastních zdrojů (tzv. manévrovací prostor) však zůstane relativně stabilní, neboť rostoucí potřeby příjmů odpovídají předpokládanému nominálnímu růstu ekonomiky EU.

Příloha I – Výsledky prognózy*

*Všechny hodnoty jsou uvedeny v miliardách EUR, v běžných cenách, pokud není uvedeno jinak. Některé celkové částky se z důvodu zaokrouhlení nemusí přesně shodovat se součtem dílčích údajů.

Tabulka 1.1 – Dlouhodobá prognóza budoucího odtoku v letech 2023–2027 pro VFR

Rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkem
Strop pro závazky	182,7	184,3	187,9	179,7	185,4	919,9
Strop pro platby	168,6	168,9	172,2	175,7	179,2	864,5
<i>Navíc úprava podle článku 5 nařízení o VFR (odhad pro budoucí roky)</i>	0,0	1,7	1,7	1,8	4,2	9,4
Závazky (programované)*	185,7	187,4	192,2	183,0	191,0	939,4
Předpokládané platby*	166,3	158,0	176,3	182,8	193,9	877,3
Z toho zvláštní nástroje**	3,2	0,1	1,2	0,0	0,0	4,6

Tabulka 1.2 – Platby v souvislosti se závazky VFR na období 2021–2027

Okruh VFR	2023	2024	2025	2026	2027	Celkem
1 Jednotný trh, inovace a digitální agenda	15,5	18,2	21,0	22,2	22,8	99,8
2 Soudržnost, odolnost a hodnoty	11,8	25,5	53,3	58,9	76,1	225,6
2.1 Hospodářská, sociální a územní soudržnost	5,4	16,9	44,0	48,1	63,0	177,4
2.2 Odolnost a hodnoty	6,4	8,5	9,3	10,8	13,1	48,2
3 Přírodní zdroje a životní prostředí	46,1	56,1	58,8	61,0	56,9	278,9
3.1 Výdaje související s trhem a přímé platby	40,7	41,6	41,8	41,9	42,0	208,1
3.2 Další programy v oblasti přírodních zdrojů a životního prostředí	5,4	14,5	17,0	19,1	14,9	70,8
4 Migrace a správa hranic	2,4	3,8	4,4	4,7	4,8	20,1
5 Bezpečnost a obrana	0,9	1,8	1,9	2,3	2,3	9,2
6 Sousedství a svět	9,5	13,0	15,0	15,7	15,6	69,0
7 Evropská veřejná správa	11,4	11,8	12,2	12,6	13,0	61,0
Zvláštní nástroje	2,7		1,1			3,8
Celkem	100,3	130,3	167,8	177,4	191,6	767,4

Tabulka 1.3 – Platby na dokončení závazků z období před rokem 2021

Okruh VFR	2023	2024	2025	2026	2027	Celkem
1 Jednotný trh, inovace a digitální agenda	5,4	4,1	3,1	1,8	1,3	15,6
2 Soudržnost, odolnost a hodnoty	44,0	18,0	1,3	1,2	0,2	64,6
2.1 Hospodářská, sociální a územní soudržnost	43,7	17,7	1,2	1,1	0,2	63,9
2.2 Odolnost a hodnoty	0,3	0,3	0,1	0,1	0,0	0,7
3 Přírodní zdroje a životní prostředí	11,4	1,0	0,4	0,4	0,1	13,3
3.1 Výdaje související s trhem a přímé platby	0,0					0,0
3.2 Další programy v oblasti přírodních zdrojů a životního prostředí	11,4	1,0	0,4	0,4	0,1	13,3
4 Migrace a správa hranic	0,7	0,5	0,1	0,0	0,0	1,3
5 Bezpečnost a obrana	0,2	0,2	0,2	0,1	0,0	0,7
6 Sousedství a svět	4,2	3,9	3,5	1,9	0,7	14,2
Celkem	65,9	27,7	8,5	5,4	2,4	109,8

* Celkové závazky a odhadované platby zahrnují prostředky vyplývající z článku 5 nařízení o VFR a čl. 15 odst. 3 finančního nařízení. Nepřidělená rozpětí nejsou zahrnuta.

** Částky na zvláštní nástroje zahrnují rezervu na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech, Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci, rezervu na vyrovnání se s důsledky brexitu a nástroj pružnosti. V následujících tabulkách jsou platby související s mobilizací nástroje pružnosti zahrnuty v příslušných okruzích.

Tabulka 2 – Předpokládané zrušení závazků

Okruh VFR	Dokončení	VFR	Celkem
1 Jednotný trh, inovace a digitální agenda	<i>1,5</i>	<i>1,5</i>	3,0
2 Soudržnost, odolnost a hodnoty	<i>0,7</i>	<i>1,0</i>	1,7
2.1 Hospodářská, sociální a územní soudržnost	<i>0,4</i>	<i>0,4</i>	0,8
2.2 Odolnost a hodnoty	<i>0,3</i>	<i>0,7</i>	0,9
3 Přírodní zdroje a životní prostředí	<i>0,8</i>	<i>0,8</i>	1,5
3.2 Další programy v oblasti přírodních zdrojů a životního prostředí	<i>0,8</i>	<i>0,8</i>	1,5
4 Migrace a správa hranic	<i>0,3</i>	<i>0,5</i>	0,8
5 Bezpečnost a obrana	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	0,1
6 Sousedství a svět	<i>0,1</i>	<i>0,3</i>	0,4
Celkem	3,4	4,1	7,6

Tabulka 3 – Dlouhodobá prognóza odtoku pro NextGenerationEU

Program	2023	2024	2025	2026	2027	Celkem
Horizont Evropa	1,8	1,3	0,4	0,1	0,0	3,5
Fond InvestEU	1,2	1,2	1,0	1,2	0,0	4,7
Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)	10,0	3,5	1,1	0,0	0,0	14,6
Evropský sociální fond (ESF)	5,5	6,2	2,4	0,0	0,0	14,1
Evropský nástroj pro oživení a odolnost	76,4	56,9	38,5	50,6	0,0	222,4
Mechanismus civilní ochrany Unie (RescEU)	0,5	0,8	0,2	0,2	0,2	1,9
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)	2,4	2,1	1,4	0,7	0,0	6,6
Fond pro spravedlivou transformaci	0,2	2,4	4,0	4,1	0,0	10,7
Celkem	98,0	74,5	48,9	56,8	0,2	278,4

Tabulka 4 – Změna celkových zbývajících závazků v období 2023–2027

Zdroj	RAL k začátku roku 2023* (odhad)	Závazky 2023–2027	Platby 2023–2027	Zrušené závazky 2023–2027	RAL ke konci roku 2027
VFR	259,8	939,4	877,3	7,6	314,4
NGEU	165,4	113,0	278,4		0,0
Celkem	425,1	1052,5	1155,6	7,6	314,4

* RAL na začátku roku 2022 zahrnují 3,3 miliardy EUR z příspěvků třetích zemí na konkrétní programy VFR na období 2014–2020, které nejsou v tabulce zahrnuty.

Tabulka 5 – Dlouhodobá prognóza budoucího přítluku prostředků do rozpočtu EU v období 2023–2027

		2023	2024	2025	2026	2027	Celkem
Strop vlastních zdrojů v % hrubého národního důchodu EU		2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	<i>nepoužije se</i>
<i>z toho dočasné zvýšení na NGEU</i>		<i>0,60 %</i>	<i>0,60 %</i>	<i>0,60 %</i>	<i>0,60 %</i>	<i>0,60 %</i>	<i>nepoužije se</i>
Strop vlastních zdrojů vyjádřený v miliardách EUR*	<i>a</i>	326,9	342,0	357,0	371,8	386,3	<i>nepoužije se</i>
<i>z toho dočasné zvýšení na NGEU</i>	<i>a'</i>	<i>98,1</i>	<i>102,6</i>	<i>107,1</i>	<i>111,5</i>	<i>115,9</i>	<i>nepoužije se</i>
Čistá částka tradičních vlastních zdrojů**	<i>b</i>	21,6	22,6	23,6	24,6	25,6	118,0
Příspěvky členských států***	<i>c</i>	132,6	127,7	148,4	155,1	165,5	729,4
Vlastní zdroje celkem	<i>d=b+c</i>	154,2	150,4	172,0	179,7	191,2	847,4
<i>z toho vlastní zdroje související se závazky NGEU</i>	<i>d'</i>	<i>1,0</i>	<i>2,1</i>	<i>2,7</i>	<i>3,7</i>	<i>5,0</i>	<i>14,5</i>
Ostatní příjmy (včetně předběžného příspěvku Spojeného království)	<i>e</i>	12,1	7,6	4,3	3,1	2,7	29,8
CELKOVÉ PŘÍJMY	<i>d+e</i>	166,3	158,0	176,3	182,8	193,9	877,3
Dostupná marže v rámci stropu vlastních zdrojů	<i>a–d</i>	172,7	191,6	185,0	192,1	195,1	<i>nepoužije se</i>
<i>z toho marže v rámci dočasného zvýšení na NGEU</i>	<i>a'–d'</i>	<i>97,0</i>	<i>100,5</i>	<i>104,4</i>	<i>107,8</i>	<i>110,9</i>	<i>nepoužije se</i>

* Strop vlastních zdrojů – vypočtený na základě ekonomické prognózy hrubého národního důchodu EU-27 na období 2023–2027 z jara 2022.

** Tradiční vlastní zdroje se odhadují na základě toho, že sazba nákladů, které si členské státy ponechávají k pokrytí nákladů na výběr, činí 25 %.

*** Příspěvky členských států zahrnují vlastní zdroj z hrubého národního důchodu, reformovaný vlastní zdroj z daně z přidané hodnoty a nový vlastní zdroj z nerecyklovaných plastových obalových odpadů.

-
- ⁱ Není-li uvedeno jinak, jsou všechny částky ve zprávě vyjádřeny v běžných cenách.
- ⁱⁱ Nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027 (Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 11).
- ⁱⁱⁱ Nařízení Rady (EU) 2020/2094, kterým se zřizuje Nástroj Evropské unie na podporu oživení, jehož účelem je podpořit oživení po krizi COVID-19 (Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 23) („NextGenerationEU“).
- ^{iv} COM(2021) 343 ze dne 30. června 2021.
- ^v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).
- ^{vi} COM(2022) 400 – červen 2022.
- ^{vii} COM(2022) 80 final ze dne 28. ledna 2022.
- ^{viii} Článek 5 nařízení o VFR stanoví dodatečné přiděly prostředků na závazky a prostředků na platby pro předem definovaný seznam programů ve výši odpovídající příjmům z pokut za porušení pravidel hospodářské soutěže, jak je uvedeno v rozpočtu na rok $n-1$ v souladu s článkem 107 finančního nařízení.
- ^{ix} V čl. 15 odst. 3 finančního nařízení se stanoví, že prostředky na závazky odpovídající objemu, v jakém bylo zrušeno přidělení prostředků na závazek na výzkumné projekty, mohou být v rozpočtovém procesu opětovně poskytnuty ve prospěch výzkumného programu, do něhož projekty náležejí, nebo na následný program.
- ^x Rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053 ze dne 14. prosince 2020 o systému vlastních zdrojů Evropské unie a o zrušení rozhodnutí 2014/335/EU, Euratom (Úř. věst. L 424, 15.12.2020, s. 1).
- ^{xi} Úř. věst. C 66 I, 19.2.2019, s. 1.
- ^{xii} COM(2021) 365 ze dne 7. června 2021 a COM(2022) 266 ze dne 7. června 2022.
- ^{xiii} Pro srovnání, dlouhodobá prognóza na rok 2021 očekávala zpoždění srovnatelné s obdobím 2014–2020, kdy musela být odložena přibližně polovina částek splatných v prvním roce provádění.

^{xiv} COM(2022) 231 final ze dne 18. května 2022.

^{xv} COM(2022) 57 final ze dne 15. února 2022.

^{xvi} COM(2022) 46 ze dne 8. února 2022.

^{xvii} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1755 ze dne 6. října 2021, kterým se vytváří rezerva na vyrovnání se s důsledky brexitu (Úř. věst. L 357, 8.10.2021, s. 1).

^{xviii} COM(2022) 109 final ze dne 8. března 2022.

^{xix} COM(2022) 242 final ze dne 20. května 2022.

^{xx} Vzhledem k tomu, že mechanismus poskytování je založen na poptávce, není k dispozici žádná prognóza pro úvěrovou složku Nástroje pro oživení a odolnost (podobně jako u jiných nástrojů založených na úvěrech, které jsou prováděny mimo rozpočet).

^{xxi} S jedním členským státem probíhají jednání na základě návrhu plánu.

^{xxii} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/613 ze dne 12. dubna 2022, kterým se mění nařízení (EU) č. 1303/2013 a (EU) č. 223/2014, pokud jde o zvýšené předběžné financování ze zdrojů REACT-EU a stanovení jednotkových nákladů (Úř. věst. L 115, 13.4.2022, s. 38).

^{xxiii} Fond pro spravedlivou transformaci, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, Horizont Evropa, InvestEU a mechanismus civilní ochrany Unie (RescEU).

^{xxiv} COM(2021) 250 final ze dne 14. dubna 2021.

^{xxv} COM(2021) 570 final ze dne 22. prosince 2021.

^{xxvi} Příloha II část B Interinstitucionální dohody ze dne 16. prosince 2020 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o rozpočtové kázní, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení, jakož i o nových vlastních zdrojích, včetně plánu zavádění nových vlastních zdrojů (Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 28).

^{xxvii} Rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053 ze dne 14. prosince 2020 (Úř. věst. L 424, 15.12.2020, s. 1).

^{xxviii} Evropská komise, Evropská hospodářská prognóza, jaro 2022: [Evropská hospodářská prognóza. Jaro 2022 | Evropská komise \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-spring-2022_en), (https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-spring-2022_en).

^{xxix} Aniž je dotčeno zavedení nových vlastních zdrojů s cílem pokrýt splátky a úrokové náklady na nástroj NextGenerationEU.